

หน้าสามปี นรธา

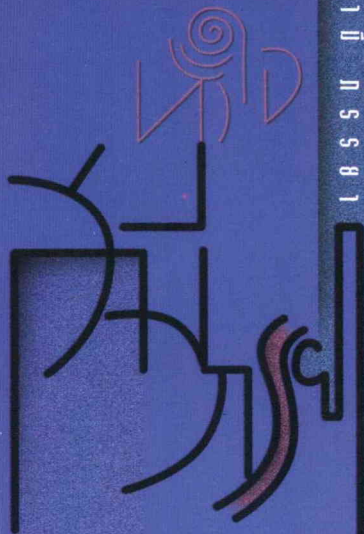
หน้าสามปี นรธา

หนังสือ หัวใจของคณิต | เรื่อง

หน้าที่สามปี-นรธา

(ใจกว้างสำหรับคู่ชีวิต)

ปัญญานันทภิกขุ • เหน็บทะ เจริญเจริญ

วิถีปฏิบัติเพื่อความสงบสุขแห่งชีวิตสมรส

.....

ChangeFusion

เครือข่ายจิตอาสา
Volunteer Spirit Network

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทุกชิ้นไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา นำมาไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันนี้เมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

หน้าที่สามี่ กรรยา โอวาทสำหรับ คู่ชีวิต

จัดพิมพ์เผยแพร่

ปีฉลูชวษัณฐกฤต : เขมกะ เรียบเรียง

ความรักที่เห็นแก่ตัว...เป็นบ่อเกิดของความทุกข์
ความรักที่เห็นแก่ผู้อื่น...เป็นบ่อเกิดของความสุข

ค ำ น ำ

มนุษย์ที่เกิดมาแล้ว มีชีวิตอยู่บนโลกนี้ ปราบปรามกัน
จะมีและพบกับความสุขสมหวังด้วยกันทุกคน ไม่มีใคร
บนโลกนี้ต้องการความทุกข์ ความเสียใจ ความผิดหวัง ฯลฯ
มนุษย์จึงต้องค้นหาและไขว่คว้าหาความสุขตามที่ตนเอง
จะหาได้ ตามความสามารถอย่างสุดกำลัง

การมีคู่ครองที่ดี เป็นชีวิตที่ปรารถนาของคนทุกคน
สามีภรรยาทุกคู่ที่อยู่ร่วมกัน ต่างต้องการมีชีวิตที่สมบูรณ์
และเพียบพร้อมด้วยความสุขความสบาย ทั้งทางร่างกาย
และจิตใจ ความต้องการและความปรารถนาดังกล่าว จึง
นำมาซึ่งความมุ่งมั่น มานะ และขวนขวาย ที่จะใช้ชีวิต

ร่วมกัน ซึ่งนอกจากการคุณอันได้แก่ ความสุขทางรูป
รส กลิ่น เสียง และสัมผัสจากกันและกันแล้ว **สามีภรรยา**
ที่จะอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข จะต้องทำหน้าที่ของกัน
และกันให้ถูกต้อง

หน้าที่ของสามีภรรยาที่ว่านี้ กล่าวคือ จะต้อง**มี**
คุณสมบัติในฐานะคู่สร้างคู่สม โดยมีหลักธรรมของคู่ชีวิต
เป็นพื้นฐานอันมั่นคงที่จะทำให้อยู่ครองคู่กันยืนยาวนาน
ว่าโดยย่อมี ๔ ประการ คือ

๑. **มีศรัทธาเสมอกัน** คือ เคารพในศาสนา เคารพ
สิ่งบูชา มีแนวความคิดความเชื่อถือ หรือหลักการต่างๆ
ตลอดจนแนวความสนใจอย่างเดียวกัน หรือสามารถที่จะ
ปรับเข้าหากันได้

๒. มีศีลเสมอกัน คือ มีความประพฤติ มีศีลธรรม จรรยา มารยาท พื้นฐานการอบรมพอเหมาะพอสม หรือ สอดคล้องพอไปกันได้

๓. มีการเสียสละเสมอกัน คือ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตา ปราณี โอบอ้อมอารี มีความใจกว้าง และเสียสละ พร้อมที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น พอกลมกลืนกันไปได้อย่างไม่ขัดแย้งกันและกัน

๔. มีปัญญาเสมอกัน คือ เป็นผู้ที่มีเหตุมีผล เข้าใจกัน และกัน มีความเห็นตรงกัน หรือสามารถปรึกษาและ เป็นกัลยาณมิตรของกันและกันได้

เมื่อมีหลักธรรมพื้นฐานของคู่ครองแล้ว ยังจำเป็นต้อง มีหลักธรรมสำหรับการครองเรือน สำหรับสามีภรรยา อัน

จักต้องทำหน้าที่ต่อกัน ๔ ประการ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่รู้จักกันดี เรียกว่า **ขรวาสาธรรม ๔** ดังต่อไปนี้

๑. **สัจจะ** แปลว่า ความจริง คือมีความซื่อสัตย์ต่อกันด้วยความจริงใจ พูดแต่ความจริง เรียกว่า **จริงวาจา** และกระทำตามคำที่พูด เรียกว่า **จริงการกระทำ**

๒. **ทมะ** แปลว่า การฝึกตน คือรู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดนิสัย แก้ไขข้อบกพร่องของตน ปรับปรุงให้ดีขึ้น

๓. **ขันติ** แปลว่า อุตทน คือมีจิตใจเข้มแข็ง และหนักแน่น ไม่วู่วาม ทนต่อความเหนื่อยยาก เพื่อฝ่าฟันอุปสรรคร่วมกัน

๔. **จาคะ** แปลว่า เสียสละ คือมีน้ำใจ สามารถเสียสละความสุขของตนเพื่อคู่ครองได้ มีใจเอื้อเพื่อต่อญาติมิตรของคู่ครอง

หลักการแห่งการครองชีวิตคู่ให้อยู่กันได้นานนั้น จัก
ไม่สามารถประสบผลสำเร็จ หรือสัมฤทธิ์ผลได้เลย ถ้า
ปราศจากการรวมกาย **รวมใจ รวมความรัก** และความ
ปรารถนาดีต่อกันและกันของสามี ภรรยา

ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม จึงหวังเป็นอย่างยิ่ง
ในความสุขของชีวิตคู่ครองทุกคู่ ขอให้ทำหน้าที่ของตนให้
ถูกต้อง สมบูรณ์ เพื่อความสุขของสถาบันครอบครัว ซึ่ง
เป็นหน่วยเล็กๆของสังคม แต่เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด
เพราะเป็นสถาบันที่ส่งผลแก่สังคมโดยรวม อันต่อเนื่องไป
ถึงประเทศชาติ และโลกใบนี้อย่างมหาศาล

ด้วยความสุจริต หวังดี

ธรรมสภาปรารถนาให้โลกพบกับความสงบสุข

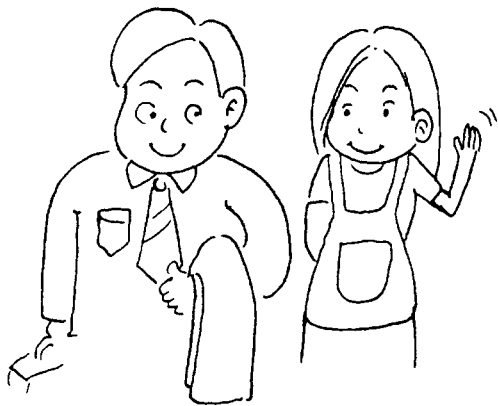
บ้านดี...สร้างด้วยไม้

ค ร อ บ ค ร ั ว ตี . . .

สร้างได้ด้วยความรัก และความรับผิดชอบ

สารบัญ

คำนำ	๕
สารบัญ	๙
หน้าที่สามี	๑๑
ยกย่องและให้เกียรติ	๑๕
รักใคร่เฉพาะภรรยาของตน	๒๒
หน้าที่ภรรยา	๔๓
จัดการงานดี	๔๕
รักษาทรัพย์สมบัติที่สามีหามา	๔๙
โอวาทสำหรับสามีภรรยาผู้เป็นคู่ชีวิต	๕๓
โอวาทสำหรับหญิงที่แต่งงานในสกุลสามี	๕๕
โอวาทที่สามีพึงเห็นใจภรรยา	๕๙
บันทึกชีวิตคู่	๖๑

หน้าที่สาม

สามีเป็นของคู่กันกับภรรยา เรียงตามคำ
ชาวบ้านที่ว่า ‘พั้ว เมีย’ เป็นของคู่กัน ถ้าไม่มี
ภรรยา...ก็ไม่มีสามี โดยนัยตรงกันข้าม ถ้าไม่มี
สามี...ก็ไม่มีภรรยา ฉะนั้นทั้งสองคนนี้จึงมีหน้าที่
จะต้องปฏิบัติกันอย่างใกล้ชิด ถ้าไม่ปฏิบัติให้
ถูกต้องหน้าที่ของกันและกัน วิมานสวรรค์อัน
พยายามสร้างสรรค์ด้วยกันมาทั้งสองคน ด้วย
ความเหน็ดเหนื่อย และตั้งใจว่าจะมีความสุขอย่าง
สดชื่นให้สมใจ ก็ต้องพังทลายลงอย่างน่าเสียดาย

บางคู่ถึงกับฆ่ากันก็มี ไม่ถึงตายแต่ก็ได้ทุบตีกันจน
บอบช้ำก็มี บางคู่ก็ต้องหย่าร้างกันเสียโดยยังไม่ทันจะมี
ลูกด้วยกันก็มี ฉะนั้น ทั้งสามีและภรรยาจะต้องศึกษา
หน้าที่ของตนๆ ให้แจ่มแจ้ง และพยายามปฏิบัติให้ได้
ครบถ้วน ความปรารถนาที่จะมีความสุขกระทั่งแก่เฒ่า
ถือไม้เท้ายอดทองกระบองยอดเพชร ดังที่เขาให้พรใน
วันวิสาขบูชาวันนั้น ก็จะสำเร็จสมหวังทุกประการ

ตอนนี้จะกล่าวถึงหน้าที่ของสามีก่อน

๑. ยกย่องนับถือว่าเป็นภรรยาจริงๆ

หมายความว่า สามีจะต้องพยายามยกย่องหญิงที่
ได้ชื่อว่าเป็นภรรยาของตนแล้ว ด้วยการใช้พูดเรียกว่า
แม่นั่น แม่นี้ ตามชื่อของเขา เช่น ชื่อว่ามะลิก็เรียกว่า
แม่มะลิ หรือใช้คำแทนตัวเขาว่าเธอหรือคุณตามสมควร

ไม่ควรใช้คำว่าอ้าย หรืออี หรือมึง ซึ่งถือว่ากันเป็นคำหยาบ หรือจะใช้คำเปรียบเทียบเรียก เช่นว่า แม่ปากตะไกร แม่ใจยักษ์ ดั่งนี้ก็สมควร (คำว่า อ้าย อี ซึ่งบางท้องถิ่นถือว่าเป็นคำสุภาพก็ได้ในท้องถิ่นนั้น เพราะเป็นเรื่องสมมติเรียกให้รู้เรื่องกันเท่านั้น)

และเวลาพบปะเพื่อนหญิงหรือว่าญาติพี่น้อง ก็พยายามแนะนำให้เขารู้จักว่า “นี่แม่มะลิภรรยาของผม” เป็นต้น หรือถ้าเขามาเยี่ยมที่บ้าน ก็พยายามหาโอกาสแนะนำให้ภรรยาได้รู้จักกับญาติมิตรเหล่านั้น

อีกอย่างหนึ่งเวลาสามีถูกเชิญไปในที่ใด ถ้าสถานที่ไปนั้นไม่เป็นเรื่องเสียหาย และเหมาะสมแก่ผู้หญิงที่จะไปได้แล้วก็ควรจะพาภรรยาไปด้วย ถ้ายังเขาเชิญทั้งคู่ก็ยิ่งเป็นการเหมาะที่จะพาภรรยาไปด้วย หรือบางครั้ง

สามีมีโอกาจะไปเที่ยว หรือจะไปทำบุญกุศลที่ใดก็ตาม
ควรจะพยายามพาภรรยาไปด้วย เป็นการประกาศยกย่อง
นับถือภรรยาให้ปรากฏในที่ชุมชน จักเป็นเหตุให้ภรรยา
เกิดความรักใคร่นับถือสามีขึ้นอีกมาก และภรรยาก็จะ
ไม่ต้องกระดากอายต่อใครๆ หรือน้อยใจต่อไปอีกว่าเรา
เป็นเหมือนภรรยาลับๆ

**การที่สามีไม่พยายามยกย่องภรรยา แสดงอาการ
เหมือนไม่สำคัญ**ในการที่จะแนะนำให้ภรรยารู้จักกับใครๆ
คล้ายกับภรรยาเป็นคนใช้หรือคนอาศัย เวลาจะไปเที่ยว
หรือไปงานใดๆ ก็ไม่ยอมพาภรรยาไปด้วย ไปแต่ลำพัง
คนเดียวเสมอๆ นอกจากภรรยาจะคลายความนับถือใน
สามีแล้ว ยังก่อให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจหลายประการ
เช่น คิดว่าเขาคงไม่รักเราจริง จึงไม่ยอมเปิดเผยให้ใครๆ

ทราบว่าเป็นภรรยา เขาอาจจะมีการyalั้ๆที่ไหนอีก
หรือจะไปเที่ยวหาใหม่อีกก็ไม่รู้ จึงไม่ยอมให้เราไปด้วย
นับว่าสามีผู้ไม่ยกย่องนับถือภรรยา เป็นผู้ที่สร้างความ
ระแวง หรือสร้างรอยร้าวให้เกิดความไม่สงบสุขภายใน
ครอบครัว

๒. ไม่ดูหมิ่นภรรยา

คือ สามีจะต้องเห็นใจหญิงที่ได้เป็นภรรยาของตน
แล้วว่าเป็นคนมีฐานะเสมอกัน เรียกว่าผู้ร่วมสุขร่วมทุกข์
เมื่อสามีได้รับความสุขหรือทุกข์อย่างไร ภรรยาก็พลอย
ต้องได้รับความสุขหรือว่าความทุกข์นั้นด้วย และเมื่อ
ภรรยาประสบความสำราญบานใจ หรือความลำบากใจ
ประการใด สามีต้องพลอยได้รับเช่นนั้นด้วย ฉะนั้นสามี
จึงต้องไม่ดูหมิ่นภรรยาของตน โดยฐานะ ตระกูลวงศ์หรือ

สติปัญญา และไม่ด่าว่าทุบตีภรรยาเหมือนทาส หรือคนรับใช้ เช่น ไม่กล่าววาจาเลียดสีถึงฐานะว่า เคยเป็นคนยากจน เป็นคนบ้านนอก เป็นคนชาวไร่ชาวนา เป็นคนสกุลข้า ข้าพ่อแม่วงศ์वारของมันเป็นคนแล้ว และต้องไม่กล่าวดูถูกว่าเป็นคนไม่ได้รับการศึกษา เป็นคนโง่ คนไม่รู้จักภาษา แม้แต่จะทำกับข้าวเลี้ยงลูกก็ไม่ใช่ เป็นคนนับแก่นับสิบก็ไม่ถูก เป็นต้น

แม้จะมีเรื่องขัดใจเกิดโต้เถียงกันบ้าง ก็**ไม่ใช่**วาจาหยาบดุด่าให้ได้ยินถึงคนอื่น และ**ไม่ใช่**กำลังทุบ ต่อยเตะตีภรรยาซึ่งเป็นเพศอ่อนแอ สู้ไม่ได้ตามปกติอยู่แล้ว ระวังวาจาหรือการกระทำใดๆ ไม่ให้ภรรยาเห็นว่าเป็นการดูถูกเหยียดหยาม ใช้แต่วาจาที่สุภาพอ่อนหวาน จะทำอะไรล่วงเกินภรรยาไปบ้าง ก็ขอโทษเสียก่อน แม้จะ

หยิบสิ่งของที่อยู่อีกไกลทางศีรษะของภรรยา ก็กล่าวคำ
ขอภัยเสียก่อนทุกครั้ง เมื่อภรรยาเห็นว่าสามีไม่ดูหมิ่น
มีความยำเกรงนับถือตน ก็ยิ่งจะเพิ่มความรักเคารพนับถือ
สามียิ่งขึ้นกว่าเก่าอีก เป็นเหตุให้ครอบครัวอยู่กันด้วย
ความร่มเย็นเป็นสุขตลอดไป

ถ้าสามีทำการดูหมิ่นภรรยา คือ ทำตรงกันข้าม
จากที่กล่าวมานี้ ย่อมทำให้ภรรยาเกิดความเดือดร้อน
ขุ่นข้องหมองใจ คลายความรักใคร่ เคารพนับถือสามี
เพราะคิดว่าสามีช่างไม่เห็นใจเราบ้าง ทั้งๆที่เรานั้นเป็น
ภรรยากินนอนร่วมกันเหมือนเพื่อนที่แท้ แม้กฎหมายก็
ยังยอมรับว่าสามีกับภรรยาคือคนๆเดียวกัน สมบัติใด
ของสามีก็เหมือนของภรรยา สมบัติใดของภรรยาก็เหมือน
ของสามี เหตุไฉนสามีจึงมาดูหมิ่น ดูถูกเหยียดหยาม

เหมือนคนเลวทรามต่ำช้า เช่นเดียวกับเป็นทาสที่ชั่วช้า ด้วยกล่าววาจาดูหมิ่นถึงฐานะ ตระกูล และบิดามารดาของเรา ทหาว่าเราเป็นคนต่ำต้อยโง่เง่าเช่นนี้ ยิ่งคิดๆไป ย่อมทำให้เกิดความแค้นเคืองใจมากขึ้น ครั้นสะกดใจไม่อยู่ ย่อมเกิดปากเสียงกล่าวย้อนสามี และทะเลาะวิวาทถึงทุบตีกันได้โดยง่าย และเมื่อภรรยาใจเสีย เพราะความดูหมิ่นของสามีเช่นนี้ ย่อมไม่มีกำลังใจที่จะกระทำงานอื่นๆที่เคยทำ แม้ที่สุดการหุงต้ม และการกวาดบ้าน ฎเรือนก็เบื่อหน่ายที่จะทำ นำความเดือดร้อนไม่สบายใจมาให้แก่สามีและครอบครัวอย่างไม่มีปัญหา

ฉะนั้น สามีจึงมีหน้าที่ต้องระวังไม่ประพฤตีสั่งใ้ให้เป็นการดูถูกดูหมิ่นภรรยาด้วยกายหรือวาจา แม้ที่สุดน้ำใจก็ไม่ควรคิดดูหมิ่น

๓. ไม่ประพฤตินอกใจภรรยา

ข้อนี้ เป็นเรื่องที่สามีจะต้องระวังมากที่สุดยิ่งกว่าข้อใดๆ ขึ้นชื่อว่าภรรยาแล้ว ไม่มีสิ่งใดที่เธอจะรักและหวงแหนเท่ากับสามี ฉะนั้นเธอจึงได้ยอมให้สิทธิเสรีแก่สามีหมดทั้งร่างกายและจิตใจ สิ่งใดที่เธอพยายามระวังรักษาทะนุถนอมมาเป็นเวลานาน ก็ยังยอมมอบให้กับสามีเท่านั้น คนอื่นจะแตะต้องไม่ได้ ฉะนั้นสามีจึงชื่อว่าเป็นที่รักอย่างยิ่งของภรรยา จนมีคำพังเพยของสตรีว่า **“เสียทองเท่าหัว ไม่ยอมเสียตัวให้ใคร”** และไม่มีเรื่องอะไรที่แสดงใจและเดือดร้อนใจเท่ากับสามีนอกใจไปรักหญิงอื่นหรือได้หญิงอื่นไปเป็นภรรยา

ดังนั้นสามีที่ดี ย่อมเห็นอกเห็นใจภรรยาของตนว่า มีความหลงรักตนเพียงใด จึงควร**ตั้งอยู่ในสภาวะสันโดษ**

คือ ยินดีและพอใจรักใคร่เฉพาะแต่ภรรยาของตนเท่านั้น และพยายามพิจารณาเห็นโทษของการที่สามีเอาใจออกห่างภรรยาของตน ตั้งต้นตั้งแต่ชอบไปเที่ยวตามลำพัง ไม่ให้ภรรยาไปด้วย ชอบพูดเคาะแคะผู้หญิงอื่นนอกจาก ภรรยาของตน ทั้งที่เป็นสาวและไม่สาว ในทำนองเกี้ยวแบบชั่วสาว การไปรักผู้หญิงอื่นจริงจังยิ่งกว่าภรรยา และการมีภรรยาน้อยอีกอย่างลับๆ หรืออย่างเปิดเผย

ข้อแรกที่ว่า ชอบไปเที่ยวตามลำพังไม่ให้ภรรยาไปด้วยนี้แสดงถึงการไม่เอาใจใส่ต่อภรรยาของตนเท่าที่ควร ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดความระแวงสงสัยได้แน่นอน ถ้าไปเที่ยวแล้วกลับไม่เป็นเวลา บางทีก็กลับคำมิดดึกดื่นบ่อยๆแล้ว ภรรยาเฝ้าบ้านคอยรับประทานอาหารพร้อมกัน จนอาหารนั้นเย็นชืดไปหมด ทั้งยังเกิดความว่าเหวเปล่าเปลี่ยวแก่

เธออีกไม่น้อย ถึงแม้จะมีลูกอยู่ด้วย ก็ไม่สนใจเหมือนกับ
สามีอยู่ ถ้ายังสามีใช้จ่ายเงินทองหมดเปลืองไปมากผิด
ปกติโดยเธอไม่ทราบเรื่องชัดเจน แม้ว่าสามีจะมีจิตใจ
บริสุทธิ์อยู่ เธอก็ต้องสงสัยว่าไปแอบเที่ยวผู้หญิง หรือ
มีภรรยาลับๆจนได้ นี่นับเป็นจุดแรกแห่งการไม่สงบสุข
ในครอบครัวต่อไป

ที่ว่าสามีของตน**พูดเคาะแคะหญิงอื่น** ก็แสดงว่าสามี
นั้นเป็นคนพูดเหลวไหล หรือเพ้อเจ้อ เป็นอย่างน้อย
และเมื่อภรรยาทราบหรือยิ่งเห็นเอง เธอจะต้องแสดง
อาการหึงหรือไม่พอใจออกมา ถ้าไม่เป็นการจริงใจของ
สามี เพียงสามีต้องการจะล้อเล่นเป็นเรื่องสนุกๆเท่านั้น
อาจจะต้องเกิดโต้เถียงกับภรรยาก็ได้ ถ้าภรรยาอดใจไว้
ไม่แสดงอาการหึงหวงออกมาก็นับว่าปลอดภัยไป

ส่วนที่ว่า สามีรักหญิงอื่นยิ่งกว่าภรรยา นั้น เชื่อว่า สามีย่อมทำผิดหน้าที่แล้ว เพราะเมื่อรักหญิงอื่นมากกว่า ภรรยาของตน ก็ต้องเริ่มเอาใจใส่หญิงอื่นนั้นเป็นพิเศษ อาจต้องให้ของขวัญหรือช่วยเหลืออะไรบางอย่างเป็นแน่ ผลที่สุดก็ต้องเจียดรายได้อันจำเป็นต้องใช้ในครอบครัว ไปให้หญิงอื่นใช้ จัดว่าทำความเดือดร้อนให้ครอบครัวไม่มากนักน้อย ถึงสามีจะมีรายได้มากจนไม่ให้อีกครอบครัวเดือดร้อน แต่ก็เชื่อว่าหัวใจสามีต้องถูกแบ่งไป หญิงอื่นในที่นี้ไม่ได้หมายถึงแม่ หรือผู้มีบุญคุณแก่สามี ถ้าภรรยารู้ว่าเป็นผู้มีพระคุณก็คงไม่เป็นไร

ส่วนข้อสุดท้าย คือการที่สามีได้มีภรณยาน้อยอย่างลับๆ แม้ว่าจะไม่ทำความเดือดร้อนใจในเรื่องค่าใช้จ่ายในบ้าน แต่ภรรยาหลงเมื่อได้ทราบแล้ว ก็คงเหลือที่

จะทนอยู่ ต้องเกิดติดพันต่อว่าสามีให้เกิดความวุ่นวายใจ
ไม่เป็นปกติสุขแน่นอน เพราะสามีจะต้องทิ้งบ้านไปบ่อยๆ
จิตใจของสามีจะต้องกระวนกระวาย เพราะอยู่บ้านก็
คิดถึงเมียน้อย ไปอยู่กับเมียน้อยก็เป็นห่วงบ้าน ถ้ายัง
มีรายได้ไม่พอจนเจือกันทั้งสองฝ่ายแล้ว ผลคือก่อกองไฟ
ขึ้นเผาตัวเอง เพียงแต่กองไฟกองเดียวก็ยังหาเชื้อมาใส่
ให้เผาไม่ค่อยจะพออยู่แล้ว ยิ่งไฟเพิ่มเป็นสองสามกอง
จะมีต้องชวนชวายหาเชื้อมากขึ้นอีกหรือ เมื่อหาทางตรง
ไม่ได้ เชื้อไฟไม่พอ ไม่ช้าก็ต้องทำทุจริตจนได้ และผล
ของการทุจริตก็ต้องให้เกิดความพินาศฉิบหายอีกในไม่ช้า
ก็เร็วเท่านั้น เมื่อใครทราบว่าเป็นคนเจ้าชู้และทำทุจริต
เขาย่อมเสื่อมความนับถือและยำเกรง ความเจริญแก่
ตนและครอบครัวจะมีได้อย่างไร

อีกอย่างหนึ่ง ชายมีภรรยาเปิดเผยทั้งสองคน เอา
มาไว้บ้านเดียวกัน ย่อมไม่แคล้วภาษิตโบราณที่สอนไว้
ว่า “**ชายมีเมียสองต้องตำรา บ้านช่องเคหาเกิดจัญไร**”
แต่ถ้าสามารถจะเลี้ยงกันได้โดยมีรายได้เพียงพอ และ
ปกครองไม่ให้ทะเลาะกันได้ ก็ดีกว่ามีลับๆลักๆหน่อย

อนึ่งชายที่มีภรรยาหลายคนนี้ ย่อมต้องระมัดระวัง
ตัวมาก หาความสุขใจไม่ค่อยได้ เพราะต้องคอยเอาใจ
คนโน้นบ้าง เอาใจคนนี้บ้าง เดี่ยวคนโน้นมีเรื่องอย่างนั้น
เดี๋ยวคนนี้มีเรื่องอย่างนี้ ถ้ามีลูกด้วยกันหลายคนแล้ว
ลูกต่อลูกก็มักไม่ลงรอยกัน และเป็นชนวนให้เกิดทะเลาะ
วิวาทกัน สร้างความเดือดร้อนให้แก่พ่ออีก รวมความ
แล้วว่า **การมีภรรยาหลายคนจะมีความสุขเท่ามีภรรยา
คนเดียวไม่ได้** ถึงจะมีความสุขกายในเรื่องที่ว่าได้สนอง

ความอยากของกายได้เต็มทีสมควรปรารถนานั้น ก็ได้
ชั่วประเดี๋ยวเดียว ไม่คุ้มกับความเดือดร้อนใจอยู่ตลอดเวลาจนกระทั่งตาย เพราะความอยากของกายนั้นเต็มที
อยู่ได้เดี๋ยวเดียว ไม่ช้าก็พร่องอีก ภรรยาที่ว่าใหม่นั้น
จะใหม่อยู่ได้กี่วัน ความจริงก็ใหม่อยู่ได้อย่างมากก็เพียง
วันเดียวเท่านั้น รุ่งขึ้นก็เป็นของเก่า แล้วก็แสวงหาของ
ใหม่ต่อไปอีก สักเมื่อไหร่เล่าจึงจะทำความอยากให้เต็มได้

เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงตรัสไว้ว่า **“มหาสมุทร
เสมอด้วยความอยาก...ไม่มี”** ธรรมชาติว่ามหาสมุทร
คือทะเลใหญ่ น้ำย่อมไหลลงมาแต่ทิศานุทิศ จะเป็นกี่ปี
กี่เดือน ก็ไม่สามารถจะทำให้มหาสมุทรเต็มด้วยน้ำได้
ฉันใด กายย่อมไม่สามารถจะทำความอยากคือตัณหาให้
เต็มได้ ฉันนั้น และสามีโปรดอย่าลืมว่าเมื่อตัวมีภรรยา

น้อยได้ ภรรยาเขาก็ยอมมีคู่ได้เช่นเดียวกัน แล้วสามีจะ
รู้สึกอย่างไรบ้าง

อนึ่ง การเสพงามจนไม่รู้จักประมาณนั้นยอมทำให้
เป็นคนแก่เร็วและมีโรคนานาประการ เมื่อสามีคิดได้
อย่างนี้แล้ว คงจะตั้งอยู่ในสทลันโดษ ยินดีแต่เฉพาะ
ภรรยาของตนเองได้ ย่อมจะประสบความสุขในวิมาน
สมกับที่ได้ตั้งใจจะแต่งงานให้มีความสุข และได้ลูกที่ดี
สืบพันธุ์มนุษย์สมตามความมุ่งหมาย

๔. มอบความเป็นใหญ่ให้

ความเป็นใหญ่ในที่นี้ต้องทำความเข้าใจให้ดี มิฉะนั้น
สามีบางคนจะเข้าใจว่า เมื่อตนมีภรรยาแล้วจะต้องมอบ
กิจการบ้านเรือน ตลอดจนกิจการทำมาหากินให้ภรรยา
เป็นใหญ่คนเดียว หรือจะทำอะไรก็ต้องแล้วแต่ภรรยา

แม้แต่จะไปไหน หรือจะใช้เงินสักเท่าไร ไม่ว่ามากหรือน้อยก็ต้องขออนุญาตภรรยา ก่อน ถ้าภรรยาไม่ให้ไปหรือไม่ให้ใช้ เรื่องที่กำหนดไว้ต้องจดหมด ซึ่งสมัยใหม่นี้เรียกสามีว่า “ภริยาริปไตย” เพราะถ้าในครอบครัวใด มีสตรีเป็นใหญ่ปกครองแล้ว ย่อมหาความเจริญจริงๆ ได้ยาก ทั้งนี้ไม่ใช่ดูถูกสตรีว่าไม่มีความสามารถเสียทีเดียว ความเป็นใหญ่ในครอบครัวบ้านเรือนทั้งลึ้นนั้น ต้องเป็นหน้าที่ของบุรุษ เขาจึงเรียกชายผู้เป็นสามีว่า พ่อบ้าน เพราะชายมีความรู้ความเห็นลึกกว้างและไกลกว่าหญิง

เหตุนี้ในคัมภีร์ท่านจึงว่า เมื่อสามีมอบเรือนครวให้ ก็ชื่อว่ามอบความเป็นใหญ่ทั้งปวงให้ ความจริงมีอยู่ว่า ครั้นภรรยาได้รับมอบหมายเรือนครวแล้ว ก็เท่ากับว่าได้รับ

มอบหมายความเป็นใหญ่ทั้งปวง เพราะเหตุว่าเท่ากับสามี
ได้มอบชีวิตไว้กับภรรยาแล้ว ภรรยาจะคิดวางยาพิษลง
ในอาหารเพื่อฆ่าสามีเมื่อใดก็ได้ ภรรยาที่สามีมอบหน้าที่
ดูแลข้าวปลาอาหารให้นี้ ต้องเป็นภรรยาที่สามีไว้เนื้อ
เชื่อใจได้แล้ว

เพราะฉะนั้น จึงควรที่ภรรยาจะยินดีรับและเชื่อตรง
ต่อสามี ไม่ควรอยากได้ความเป็นใหญ่ในบ้านเรือนทรัพย์สิน
สมบัติกิจการอื่นใดอีก เพราะกิจการบ้านเรือน ตลอดจน
การทำมาหากินนั้นเป็นเรื่องยุ่งยากสับสน ต้องใช้ความ
อดทน ความขยัน และปฏิภาณไหวพริบอันเฉียบแหลม
ตลอดถึงกำลังกายอย่างแข็งแรงด้วย อันไม่เหมาะสมกับ
สตรีซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอตามธรรมชาติ จึงมีคำพังเพย
เป็นคติไว้ว่า **“สามีเป็นช้างเท้าหน้า ภรรยาเป็นช้าง**

เท้าหลัง” แต่ในสมัยนี้สตรีได้รับการศึกษาสูง มีความสามารถหากินนอกบ้านได้ไม่แพ้ผู้ชายก็มี ฉะนั้นความเป็นใหญ่ที่สามีจะมอบให้นี้ จึงควรที่จะปรึกษาหารือกันให้รอบคอบดีกว่า ว่ากิจการอย่างไหน สามีหรือภรรยาควรจะเป็นใหญ่ ถ้าตกลงกันว่าใครจะรับมอบหมายให้ทำงานให้หน้าที่ใดแล้ว ก็ต้องพยายามทำงานนั้นให้สำเร็จโดยเรียบร้อย ไม่ปล่อยให้ค้างคั่งหรือเสียหาย จนอีกฝ่ายหนึ่งต้องตกเตือนและเดือดร้อนด้วย เช่นเรื่องการครัว การเลี้ยงลูก กิจการภายในบ้าน เป็นหน้าที่ของภรรยา ส่วนการรับส่งลูกไปโรงเรียนเป็นหน้าที่ของสามี เป็นต้น ทั้งสองฝ่ายก็ต้องระวังปฏิบัติไม่ให้บกพร่อง

แม้กิจการอื่นๆก็เหมือนกัน ไม่ว่าสามีหรือภรรยาจะเริ่มทำอะไรใหม่ๆ ซึ่งอยู่นอกเหนือหน้าที่ที่ได้ตกลงกันไว้

ควรจะได้พยายามปรึกษาหาเหตุผลทางผิด ถูก ชั่ว ดี ให้
เรียบร้อยเสียก่อนแล้วจึงลงมือทำ ไม่ดี้อทำอะไรๆเอา
ตามใจตัวเองอย่างเดียว โดยถือเสียว่าตัวมีอำนาจเหนือ
อีกฝ่ายหนึ่ง เพราะทั้งสามมีภรรยานี้เป็นเสมือนเพื่อนที่รัก
กันจริงๆ จะทำอะไรต้องปรึกษากันและกันก่อน เป็นการถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน สามีก็นึกถืออำนาจเด็ดขาดเหนือ
ภรรยา ภรรยาก็ไม่ถืออำนาจอะไรเกินขอบเขตที่สามี
ได้มอบหน้าที่ให้ เมื่อเป็นดังนี้เป็นที่เชื่อได้ว่าครอบครัว
นั้นจะมีแต่ความสงบสุขแน่นอน

๕. ให้เครื่องแต่งตัว

ธรรมดาผู้หญิงทุกคน ชอบเครื่องแต่งตัวที่สวยงาม
ด้วยกันทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าการกินการนอนจะอับจนอึดอัด
ขาดแคลนอย่างไรก็ทนได้ ขอให้แต่งตัวสวยๆแล้วเป็นพอ

จนถึงกับมีภาษีิต ว่า “กินเข้าไปไม่มีใครเอาไฟส่องท้อง
แต่งตัวไม่ดีเพื่อนดูแคลน” แสดงว่าการกินนั้น จะกินดี
กินไม่ดี กินหมู กินไก่ หรือกินผักบุ้ง ปลา ร้าอย่างไร
ไม่มีใครจะมองเห็นได้ ถึงจะเอาไฟส่องท้องดูก็ไม่รู้ แต่
ส่วนการแต่งตัวใครก็ชอบมองชอบดู แล้วก็ชมว่าดี ว่าใช้
ไม่ได้ ไม่เข้าท่าบ้าง

หญิงสมัยนี้ด้วยแล้ว การแต่งตัวยังเป็นสิ่งสำคัญ
กว่าอะไร แม้เพียงแต่จะไปจ่ายตลาดก็ต้องแต่งตัวด้วย
เสื้อผ้าสีแปลกๆ แบบใหม่ๆ ถ้าเป็นฤดูหนาว ฤดูร้อน
ก็มีชุดฤดูหนาวหรือฤดูร้อนซึ่งไม่เหมือนกัน บางคนยัง
ต้องแต่งตัวชุดอยู่กับบ้าน ชุดรับประทานน้ำชา ชุดตอน
บ่าย ชุดราตรี เป็นต้น ถ้าเป็นสมัยก่อนก็แต่งประกวด
กันด้วยเครื่องสร้อยแหวนเพชรนิลจินดานานาชนิด เป็น

ที่ยืนยันได้ว่า เครื่องแต่งตัวย่อมเป็นที่ชื่นชอบของบรรดาหญิงมาทุกสมัย

ฉะนั้น เพื่อให้ภรรยาเป็นที่รักใคร่สนิทสนมยิ่งขึ้น สามีต้องพยายามหาเครื่องประดับมาให้แก่ภรรยาตามสมควรแก่โอกาส และสมควรแก่กำลังทรัพย์ของตน โดยเฉพาะในวันพิเศษ เช่น วันเกิดของภรรยา วันขึ้นปีใหม่ วันตรุษสงกรานต์ และวันนักขัตฤกษ์ต่างๆ สามีควรจะได้เตรียมเครื่องประดับตกแต่งอย่างใดอย่างหนึ่ง ไว้ให้รางวัลแก่ภรรยาเสมอ ถ้าไม่มีกำลังเงินมาก อย่างน้อย ก็ควรซื้อแป้งสักห่อ หรือผ้าเช็ดหน้าเล็กๆ สักหนึ่งผืน ไม่ควรจะให้ขาดทุกครั้งเมื่อถึงวันพิเศษเช่นนั้น

หรือถ้าสามีจากไปถิ่นไกลนานๆ อย่าลืมซื้อของขวัญเล็กๆน้อยๆมาฝากภรรยาด้วย รับรองว่าจักเป็นที่ถูกใจและชอบใจที่สุดของภรรยา

๖. ต้องคอยสังเกตอารมณ์ของภรรยา

สามีอย่าลืมตัวว่าเป็นหัว มีสิทธิอำนาจเป็นใหญ่เหนือใครในครอบครัวทุกคน นึกจะพูดจะทำอะไรเมื่อไรก็ได้ คำพูดอาจจะพูดดี การทำก็อาจจะทำถูก แต่พูดหรือทำในเวลาที่ภรรยากำลังมีอารมณ์ไม่ดี มีความขุ่นใจ หรือกลุ้มใจ หงุดหงิดใจ หรือเศร้าใจ เพราะมีเรื่องอะไรเกิดขึ้นอยู่ก่อน เมื่อได้ฟังคำพูดหรือเห็นการกระทำของสามี อาจจะเกิดขัดใจยิ่งขึ้นอีก ถึงกับบ่นว่ากล่าวร้ายต่อสามีก็ได้ เพราะอารมณ์เสียที่ค้างเป็นทุนอยู่ในใจแล้ว

สามีที่ดีเมื่อกลับจากนอกบ้านใหม่ๆ จึงต้องสังเกตอารมณ์ของภรรยา โดยดูสีหน้าและกิริยาอาการว่ากำลังเบิกบาน ยิ้มแย้มแจ่มใส หรือบดบังประการใดเสียก่อนที่จะพูดอะไรออกมา

อนึ่ง หากว่าตนได้เฟลอปุดไปแล้ว ภรรยารู้สึกฉุนหรือโกรธ พุดเสียงดังออกมา สามีควรจะพูดขอโทษแล้วก็นิ่งเสีย หรือทำอะไรอย่างอื่นไปโดยไม่เกี่ยวข้องกับภรรยา หรือถ้าเห็นว่าเป็นเรื่องที่ควรจะช่วยปลดปล่อยปรับทุกข์ได้ ก็ช่วยกระทำและพูดให้ภรรยาคลายจากอารมณ์ร้ายๆนั้นเสีย หากเห็นจะพูดในเวลานั้นไม่ควรจรอไวโอกาสหลัง จึงค่อยประเล้าประโลมสอบถามให้รู้เหตุของความทุกข์ร้อน แล้วหาวิธีช่วยเพื่อบรรเทาทุกข์นั้นเรื่องต่างๆ แทนที่จะลูกกลมใหญ่โตไปก็จะสงบลงได้ด้วยดี

ฉะนั้นการจึงเกตอารมณ์ จึงเป็นหน้าที่ที่สามีควรระวังไว้ด้วย

๗. เอาใจใส่ในยามป่วยไข้

ข้อนี้นับว่าเป็นเรื่องสำคัญระหว่างสามีภรรยาจริงๆ

เพราะเมื่อฝ่ายหนึ่งเจ็บไข้ลงแล้ว งานต่างๆอันเป็นหน้าที่ของภรรยาตามที่แบ่งกันไว้ ภรรยาก็คงจะทำได้หากสามีไม่เห็นหัวอกภรรยา ยังขึ้นจักเคี้ยวเข็ญให้ภรรยาทำหน้าที่นั้นอีกในยามนี้ เรียกว่าบังคับหัวใจภรรยามากเกินไป คนป่วยย่อมมีใจหงุดหงิดไม่ปกติ หากได้รับฟังคำพูดอันเป็นเชิงบังคับจะทำให้ใช้นั้นกำเริบมากอีกก็ได้ และในยามนี้ ภรรยาไม่ได้สามีช่วยเหลือให้กำลังใจแล้ว เธอจะหันหน้าไปหาใคร เพราะอยู่กันเพียงสองคนเท่านั้น ถึงจะมีลูกและคนใช้อยู่ก็ไม่เหมือนสามี

ฉะนั้นการพูดจาเอากอกเอาใจให้เธอคลายความวิตกในเรื่องป่วยไข้ และในเรื่องการงานประจำ ตลอดจนการดูแลสุขภาพพยาบาล จึงเป็นหน้าที่ที่จำเป็นของสามีโดยตรง ถึงจะมีคนใช้หรือลูกทำแทนได้โดยที่สามีไม่ต้อง

กังวล แม้กระนั้นสามีก็ต้องหมั่นไต่ถามถึงอาการไข้และ
การรักษาของหมอว่าเป็นอย่างไร อยู่เสมอๆ แสดงอาการ
เป็นห่วงใยให้เธอเห็นประจักษ์ ระยะนี้สามีต้องพยายาม
กลับบ้านให้ตรงเวลาหลังจากเลิกทำงานแล้ว ถ้าวันหยุด
ก็พยายามอยู่สนทนาปราศรัยเป็นเพื่อนเธอ ให้หายจาก
ความว่าเหว่ ถ้าทำได้ดังนี้ แม้ถึงจะป่วยหนักจนถึงจะ
ต้องตาย ก็จะไม่ตายไปด้วยความชอกช้ำใคร่สามีและ
สบายใจเป็นที่สุด เพราะเธอเห็นใจในความเอาใจใส่และ
ห่วงใยจนวาระสุดท้าย

๔. นับถือญาติมิตรของภรรยา

ในการที่สามีได้ยกย่องนับถือ และไม่ดูหมิ่นภรรยา
ของตนนั้น ก็นับว่าดีอยู่แล้ว แต่ภรรยาย่อมมีพ่อแม่ญาติ
พี่น้องและเพื่อนฝูงเก่าๆอยู่มาก ซึ่งเขาเหล่านั้นก็อดที่จะ

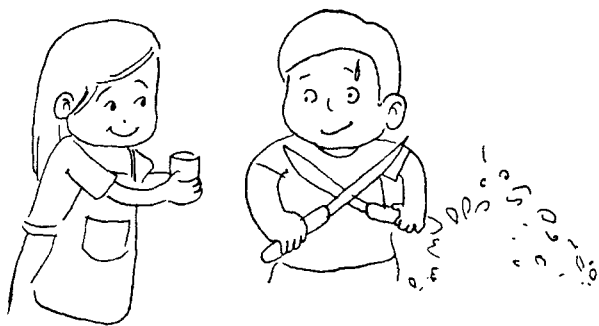
มาเยี่ยมเยียน หรือติดต่อขอความช่วยเหลือในฐานะคน
รู้จักเคยอุปการะกันมาก่อนบ้างไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้สามี
ที่ดี จะต้องมีความนับถือญาติมิตรของภรรยาเสมอด้วย
ของตน ภรรยาเคารพนับถือท่านเหล่านั้นเพียงไร สามีก็
ต้องแสดงออกซึ่งความเคารพนับถือเพียงนั้น อันจะเป็น
เครื่องผูกพันน้ำใจของภรรยา ให้เพิ่มความรักนับถือในตน
มากยิ่งขึ้นเป็นเงาตามตัว ทั้งจะเป็นการผูกไมตรีในญาติ
พี่น้องเหล่านั้น ทำให้ท่านเหล่านั้นพลอยรักนับถือและ
เห็นใจสามีอีกด้วย เป็นการเพิ่มญาติพี่น้องขึ้นอีกเท่าหนึ่ง

ตามธรรมดาสามีก็มีพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง
น้า อา พี่ น้อง เพื่อนฝูงอย่างใด ภรรยาก็มีเช่นเดียวกัน
เมื่อสามีภรรยาเป็นสื่อกลางอย่างดีแล้ว ก็ทำให้ญาติ
พี่น้องทั้งสองฝ่ายต่างกลมเกลียว รักใคร่ สามัคคี เมื่อ

มีอะไรเกิดขึ้นก็จะมีพวกช่วยเหลือป้องกันมาก สามีควร
จะนึกว่า ต้นไม้ที่ตั้งอยู่โดดเดี่ยวต้นเดียวนั้น ครั้นถูกลม
เข้าก็หักโค่นได้โดยง่าย แต่ถ้ามีหลายต้นเป็นป่าใหญ่ พายุ
พัดมาก็ไม่เป็นไร เพราะช่วยกันต้านทานพายุไว้ได้ฉันใด
คนผู้มีญาติพี่น้องเพื่อนฝูงมากมาย ถึงใครจะคิดร้ายอะไรก็
ลำบาก เพราะมีหูตาเยอะแยะ เมื่อมีกิจการอะไร เช่น
ป่วยเจ็บหรือล้มตายลง พอบอกกันเข้าก็มีคนมาช่วยเหลือ
มาก คนโน้นรับทำอย่างนั้น คนนั้นรับทำอย่างนี้ งาน
มากก็เป็นงานน้อย ย่อมเสร็จไปได้โดยเร็ว และคนอื่น
ที่ไหนจะดีกว่าญาติพี่น้องกัน จึงควรที่จะต้องรับนับถือ
ผูกไมตรีญาติมิตรของฝ่ายภรรยาไว้

หน้าที่สามที่พึงปฏิบัติต่อภรรยาโดยย่อ มี ๘ ข้อ
ดังนี้

๑. ยกย่องนับถือว่าเป็นภรรยาจริงๆ
๒. ไม่ดูหมิ่นภรรยา
๓. ไม่ประพฤตินอกใจภรรยา
๔. มอบความเป็นใหญ่ให้
๕. ให้เครื่องแต่งตัว
๖. คอยสังเกตอารมณ์ของภรรยา
๗. เอาใจใส่ในยามป่วยไข้
๘. นับถือญาติมิตรของภรรยา

หน้าทีกรรยา

ถ้ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อภรรยาอย่างไร
ภรรยาก็ต้องมีหน้าที่ปฏิบัติต่อสามีเหมือนกัน
อย่างตรงกันข้าม จะต่างกันเพียงเล็กน้อย
หน้าที่ของภรรยาที่ควรปฏิบัตินั้น ดังนี้

๑. จัดการงานดี

หมายความว่า การงานใดๆ อันเป็นหน้าที่ของตน หรือสามีมอบหมายให้ทำแล้ว ไม่ปล่อยให้การงานนั้นๆ คั่งค้างอยู่ รีบทำให้เสร็จเรียบร้อยทันกาลเวลาเสมอ เช่น สิ่งของใช้ในบ้าน อะไรควรจะเก็บตรงไหน วางที่ใด ก็จัดวางไว้ถูกต้องตามหน้าที่นั้นๆ อย่างเหมาะสมเจาะ ไม่ใช่เอาผ้าเช็ดถูบ้านไปวางไว้ที่หัวนอน เอากระโถนไปวางไว้ที่หัวบันได หรือเอาถังน้ำไปวางไว้ที่หน้าพระพุทธรูป เป็นต้น และเมื่อเอาของอะไรไปจากที่ใด เมื่อใช้แล้วก็เอากลับมาเก็บไว้ยังที่เดิม สมกับภาสิตที่ว่า “สิ่งของทั้งหลายเก็บไว้เป็นที่ หยิบก็ง่าย หายก็รู้ ดูก็งามตา ใครมาก็ชม” ดังนี้

อนึ่งการงานทุกอย่าง เช่นการหุงต้มเป็นต้น ต้องทำให้เสร็จทันกาลเวลา ไม่ให้เสียเวลาแห่งการงานนั้น

งานใดควรทำก่อน งานใดควรทำทีหลัง งานใดควรทำ
เกินเวลา งานใดควรทำรอเวลา การงานใดควรทำใน
เวลาใดก็ทำในเวลานั้น ไม่ทำตัวให้เป็น “แม่ยัง” เช่น
ข้าวก็ยังไม่ได้หุง กับข้าวก็ยังไม่ได้ทำ น้ำก็ยังไม่ได้ดก บ้าน
ก็ยังไม่ได้กวาด เรือนก็ยังไม่ได้ถู ที่หลับนอนก็ยังไม่ได้ปู
เป็นต้น ถ้าหญิงคนใดไม่ทำตัวให้เป็นแม่ดังที่กล่าวมานี้
หญิงนั้นชื่อว่าทำความเบาใจให้แก่สามีในเรื่องงานบ้าน

ยามสามีกลับมาจากทำงานเหนื่อยๆเมื่อมาถึงบ้าน
ข้าวยังไม่สุก กับข้าวก็ยังไม่ได้ทำ สามีก็ต้องโกรธทันที
ถ้าสามีกลับมาถึงบ้านได้อาบน้ำสบายน ได้กินข้าวทันใจ ก็
หายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ยิ่งกับข้าวถูกใจด้วย ก็ยิ่ง
เป็นเสน่ห์อย่างเอก ตำราโบราณจึงกล่าวว่า “เสน่ห์ทัพพี
ดีกว่าเสน่ห์ยาแฝด” หรือ “เสน่ห์จวัค ผัวรักจนตาย”

๒. สงเคราะห์คนข้างเคียงของพัวดี

ได้แก่สงเคราะห์ญาติพี่น้องของสามี ด้วยการยกย่อง
นับถือและส่งเสริมของที่สมควรไปให้ เป็นต้น เรายกย่อง
ของเรอย่างใดก็ต้องยกย่องของสามีอย่างนั้นเหมือนกัน
เพราะว่าญาติของสามีและญาติของตน จะได้รับการ
สงเคราะห์ดีหรือไม่นั้น ย่อมอยู่ที่ตนผู้เป็นภรรยา ถึง
สามีจะดีต่อญาติสักเท่าใดก็ตาม แต่ถ้าภรรยาไม่ดีแล้ว
พวกญาติก็ต้องขาดตอนกัน เมื่อพวกญาติขาดตอนไปแล้ว
เวลาเกิดทุกข์ภัยอันตรายก็จะไม่มีใครช่วยเหลือ จึงควรที่
ภรรยาจะสงเคราะห์ญาติของสามีและของตัวให้ดี

๓. ไม่ประพฤตินอกใจสามี

ข้อนี้เป็นหน้าที่อันจำเป็น และสำคัญยิ่งของภรรยา
ในบรรดาหน้าที่อื่นๆนั้น แม้จะบกพร่องก็ยังได้รับอภัยจาก

สามี แต่ถ้าผิดในข้อนี้ คือ ประพฤตินอกใจสามีแล้ว
หน้าที่อื่นๆ ถึงจะวิเศษอย่างไรก็ไม่มีความหมาย สามีจะ
ต้องหย่าขาดโดยไม่ยอมให้อภัยเลย

ดังนั้นภรรยาจะต้อง**ไม่นอกใจสามีทั้งด้วยกายวาจา
หรือแม้ด้วยใจ** คือโดยที่สุจริตใจก็ไม่คิดจะร่วมรักกับ
ชายอื่น ไม่เห็นชายอื่นดีกว่าสามีของตน ตั้งใจซื่อสัตย์
ต่อสามีทั้งต่อหน้าและลับหลัง จึงจะไม่ใช่ที่เสื่อมเสีย
อย่างยิ่ง เพราะหญิงที่นอกใจสามีนั้นยอมทำให้เกิดความ
เสื่อมเสียชื่อเสียงของตนและสามี ตลอดจนวงศ์ตระกูล
ทำให้เกิดความอับอายขายหน้าอย่างยิ่ง แก่สามีและบุตร
ธิดาชั่วกัลปาวสาน ผู้ที่มีลูกสาวจำเป็นจะต้องคอยระวัง
ข้อนี้ให้มาก อย่าให้เขาดูหมิ่นลูกสาวได้ว่าเป็นลูกของหญิง
ที่ไม่ดี

๔. รักษาทรัพย์ที่สามี่หามาให้

ข้อนี้เป็นหัวใจแห่งการสะดวกสบายของครอบครัว เพราะถ้าครอบครัวใดขาดทรัพย์เสียอย่างเดียว จะทำให้ทุกคนเกิดความไม่สบายใจ ฉะนั้นทรัพย์ใดๆ ที่สามี่หามาได้ด้วยการทำงานต่างๆ มีการทำนา ค้าขาย ชำรชาการ เป็นต้น จึงต้องพยายามรักษาทรัพย์นั้นไว้เป็นอย่างดี ไม่ให้เสียหายไปในทางใด โดยความประมาทพลาดพลั้ง และต้องพยายามเป็นคนกระเหม็ดกระแหม่ มัธยัสถ์ ไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็นและไม่มีประโยชน์จริงๆ

ทรัพย์ที่หามาได้นั้นควรแบ่งออกเป็นสี่ส่วน คือ ทำบุญส่วนหนึ่ง เลี้ยงตนและครอบครัวส่วนหนึ่ง ทำทุนต่อไปส่วนหนึ่ง เก็บไว้ใช้คราวจำเป็นเช่นป่วยไข้ส่วนหนึ่ง ตนเองก็ไม่ทำให้เป็นหญิงก้นถุงรั่ว คือ ยักยอกทรัพย์ไปเล่นการพนัน หรือไปใช้ทางอื่นที่ไม่สมควร เป็นต้น

๕. ฉลาดและขยันไม่เกียจคร้านในกิจการทั้งปวง

ได้แก่ ความละเอียดและความขยันในการบ้านเรือน ไม่เลื่องว่างานนั้นจะเป็นงานยากงานลำบาก หรือสกปรกงานสูงหรืองานต่ำอย่างใด ซึ่งเป็นหน้าที่ของตนและสามี มอบหมายให้ แล้วมีความอดสาหะบากบั่นหมั่นทำจนสำเร็จเรียบร้อยทุกประการ

๖. คอยสังเกตอารมณ์ของสามี

๗. เอาใจใส่ในยามป่วยไข้

ทั้งข้อหกและข้อเจ็ดนี้ ฟังถือเอาคำอธิบายในหน้าที่ของสามีมาใช้โดยอนุโลม

หน้าที่ภรรยาที่พึงปฏิบัติต่อภรรยาโดยย่อ มี ๗ ข้อ ดังนี้

๑. จัดการงานดี
๒. สงเคราะห์คนข้างเคียงของสามีดี
๓. ไม่ประพฤตินอกใจสามี
๔. รักษาทรัพย์ที่สามีหามาให้
๕. ฉลาดและขยัน
ไม่เกียจคร้านในกิจการทั้งปวง
๖. คอยสังเกตอารมณ์ของสามี
๗. เอาใจใส่ในยามป่วยไข้

โอวาท
สำหรับสามัคยาผู้เป็นคู่ชีวิต

•

เพื่อการครองชีวิตคู่ที่ราบรื่น

สามีที่ดีและภรรยาที่น่ารัก

•

๓ ย. เพื่อการเป็นสามีที่ดี

๑. ย...ยกย่อง และให้เกียรติ

๒. ย...ยอม ให้เป็นใหญ่ในบ้าน ๓. ย...อย่า ชัดใจภรรยา

๓ อ. เพื่อการเป็นภรรยาที่น่ารัก

๑. อ...เอาใจตัวเอง

๒. อ...เอาพี่เอน้อง ๓. อ...เอาอกเอาใจ

โอวาท ๑๐ ข้อ สำหรับหญิงที่แต่งงานไปแล้วในสกุลสามี

๑. **ไฟในอย่านำออก** ได้แก่เรื่องไม่ดีไม่งามภายในบ้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสามี หรือพ่อแม่ของสามี เป็นต้น ต้องไม่นำเอาไปเล่าให้คนภายนอกฟัง เพราะเท่ากับสวาทไส้ให้กาบิน และทำให้ตนไม่เป็นที่ไว้วางใจของคนในบ้าน เหตุที่เอาเรื่องของเขาไปนินทา

๒. **ไฟนอกอย่านำเข้า** คือ เรื่องไม่ดีหรือคำนินทาของคนอื่นภายนอกบ้าน ที่ตนได้ยิน ได้ฟังมาแล้ว อย่าด่วนเอามาแฉภายในบ้าน เพราะจะทำให้คนภายนอกกับคนภายในกินแหนงแคลงใจซึ่งกันและกัน ตนเองจะกลาย

เป็นคนส่อเสียด แต่ถ้าเป็นเรื่องที่คิดร้ายต่อคนภายในบ้าน เช่นเขาคิดจะปล้นหรือทำร้ายร่างกายแล้ว ก็ควรกระซิบบอกหรือปรึกษาหารือเพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

๓. ควรให้แก่ผู้ที่ให้ คือผู้ใดยืมข้าวของไปแล้วให้คืน เมื่อผู้นั้นมายืมอีกจึงควรให้ หรือผู้ใดให้สิ่งของแก่เรา เราพึงให้ตอบแทนแก่เขา

๔. อย่าให้แก่ผู้ที่ไม่ให้ คือใครไม่ให้อะไรแก่เราเลย เราก็ไม่ต้องให้อะไรแก่เขาเลย หรือหากใครยืมของแล้วไม่ส่งคืน ก็อย่าให้ยืมอีก

๕. เขาจะให้หรือไม่ให้ก็จงให้ คือ ญาติมิตรของตน หรือฝ่ายสามีก็ตาม ที่ยากจนตกทุกข์ลำบากมาขอพึ่ง เขามีอะไรตอบแทน หรือจะไม่มีก็ช่างเถิด เราควรช่วยเหลือเขา

๖. จงนั่งให้เป็นสุข คือ เมื่อพ่อผัวแม่ผัวหรือสามี ยืนทำการงานอยู่ หญิงสะใภ้อย่าทำเฉย เมื่อเขาพักจึง ควรพัก

๗. จงกินให้เป็นสุข คือไม่บริโภคอาหารก่อนพ่อผัว แม่ผัวและสามี จัดหาให้เขารับประทานก่อนแล้วตัวเอง จึงบริโภคภายหลัง เว้นแต่บางครั้งตนจะต้องรีบไปทำงาน อื่นก่อน หรือพ่อผัวแม่ผัวและสามีมีกิจธุระไปนอกบ้าน กว่าที่จะกลับเกินเวลารับประทานอาหาร ตนก็ต้องจัดการ แบ่งไว้ให้พ่อผัว แม่ผัว และสามี เป็นส่วนหนึ่งต่างหาก แล้วตนจึงรับประทานส่วนที่เหลือ

๘. จงนอนให้เป็นสุข คือพยายามตื่นก่อนนอนที่หลัง จัดแจงปรนนิบัติพ่อผัวแม่ผัวและสามีให้หลับก่อน แล้ว จึงนอน

๙. พิงบูชาไฟ คือ ให้ความยำเกรงพ่อผัวแม่ผัว เหมือนกองไฟ หรือรูปปั้น ธรรมดาไฟหรือรูปปั้น ใครจะเข้าใกล้ด้วยความประมาทไม่ได้ฉันใด พ่อผัวแม่ผัวเป็น ผู้ที่หึงหวงสะกิดพึงมีความยำเกรง ฉะนั้น

๑๐. พิงนัมสการเทวดาภายใน คือ ให้แสดงความเคารพนับถือพ่อผัวแม่ผัวและสามีเหมือนเทวดา จะเกิด สิริมงคลแก่ตนเองตลอดไป

โอวาท ๕ ข้อ : ที่สามีพึงเห็นใจภรรยา

๑. ผู้หญิงต้องจากหมู่ญาติมาอยู่กับตระกูลของสามี ทั้งที่ยังเป็นเด็กสาว สามีควรให้ความอบอุ่น

๒. ผู้หญิงมีระดู ซึ่งบางครั้งอาจก่อปัญหาให้เกิดความแปรปรวนทั้งใจและกาย ฝ่ายชายควรเข้าใจ

๓. ผู้หญิงมีครรภ์ ซึ่งยามนั้นต้องการความเอาใจใส่ บำรุงกายใจเป็นพิเศษ

๔. ผู้หญิงคลอดบุตร ซึ่งเป็นคราวเจ็บปวดทุกข์แสนสาหัส และเสี่ยงชีวิตมาก สามีควรเอาใจใส่เหมือนเป็นทุกข์ของตน

๕. ผู้หญิงต้องคอยปรนเปรอเอาใจฝ่ายชาย ฝ่ายชายไม่ควรเอาแต่ใจตัว พึงซาบซึ้งในความเอื้อเฟื้อและมีน้ำใจตอบแทน

บันทึกชีวิตคู่

•

ข้อคิดเตือนใจสำหรับการครองชีวิตคู่

๑. เวลา

เวลา...สิ่งที่จะเร็ว จะช้า ก็ต้องมาถึง

เวลาที่เรารู้จักต้องเกิด

ต้องเรียนรู้ ต้องทำงาน ต้องมีครอบครัว

ต้องแก่ชรา ต้องเจ็บป่วยไข้

และเวลาที่เรารู้จักต้องตายและพลัดพราก

. . . เ มื อ กั อ น . . .

เวลาของเธอและเวลาของฉันเดินสวนทางกัน

. . . บั ด นี . . .

เวลาของฉันและเวลาของเธอ เดินไปพร้อมกัน

ทั้งๆที่เห็นอยู่ว่า เดินใครเดินมัน

แต่เธอและฉันต่างก็รู้กันว่า ...เราเดินมาทางเดียวกัน...

๒. ยอมรับกันและกัน

ดอกไม้มากมายหลายหลากชนิด มีดอกและสีต่างกัน

ดอกไม้บางชนิด...บานตอนเช้า

บางชนิดบานตอนสาย บางชนิดก็บานตอนค่ำ

บางชนิดส่งกลิ่นหอมตอนเช้า...ตอนสาย...ตอนค่ำ

เป็นเพราะ ‘ธรรมชาติของมันเอง’

คู่ครองของเราก็เช่นกัน แต่**แต่ละคนก็มีธรรมชาติของตนเอง**

บางคนชอบของสวย ของหอม ของหวาน

ของแปลก ของกลิ่นฉุน ของขม นั่นเป็นธรรมชาติของเขา

เมื่อยอมรับธรรมชาติของกันและกันแล้ว

ความอึดอัดขัดเคือง ความไม่สบายใจ ความทุกข์ร้อนใจ

ก็จะไม่เกิดขึ้นแก่เราอย่างแน่นอน

๓. ฐึนมาเยื้อน

คนเรากิดมาตั้งแต่กิดจนตาย

คาดหมายไม่ได้เลยว่

ความทุกขั จะมาเยื้อนเรานือใด?

ถ้าคิดดี ความทุกขัก็จักได้รับการแก้ไข

ถ้าคิดร้าย ความทุกขัก็จักกิดเพิ่มอีกมากมาย

เพราะฉะนั้นถ้าความทุกขัมาเยื้อน

เราจงกือเป็นโอกาสดีที่ได้มีโอกาสนแก้ไข

ความทุกขันั้น ทำให้มีความชำนาญ

มีความสามารถ และมีการพัฒนา

... เฬว ...

เมือเจอปัญหาแบบนี้อีก เราจักได้แก้ไขได้อย่างกันท่วงที

๙. เมื่อถึงเวลา ดอกไม้จะบาน

คนโบราณกล่าวว่า

“เมื่อถึงเวลา...ดอกไม้จะบาน”

เป็นการกล่าวสอนถึงศิลปะแห่งการรอคอย

เวลาเรา...คอยสิ่งใด เวลาเรา...คอยใคร

เวลาเรา...คอยผลของงานใดใด

จงรอคอยด้วยความมีสติ

จงรอคอยด้วยความมีจิตใจที่เป็นปกติ

อย่าคอยด้วยความทุกข์

อย่าคอยด้วยความเร่งรีบ ร้อนรน

จงคอยด้วยความคิดว่า

“เมื่อถึงเวลา...ดอกไม้จะบาน”

๕. สภาพของใจ

... จิตใจของเรา ...

เปรียบเสมือนบ้านที่มีห้องหับมากมาย

ทั้งห้องนอน ห้องนั่งเล่น ห้องรับแขก ห้องครัว

ถ้าเราไม่หมั่นปิดกวดทำความสะอาด

ไม่จัดสิ่งของวางเข้าที่ให้เรียบร้อย

ไม่ทิ้งสิ่งที่จะต้องทิ้ง เก็บสิ่งที่รกสกปรกไว้ในห้อง ฉะนั้น

จิตใจของเราก็เช่นกัน ฉะนั้น

ถ้าไม่หมั่นปิดกวด ทำความสะอาด

และนำขยะในจิตใจของเราทิ้งไปบ้างแล้ว

จิตใจของเราก็หมักหมม หมกมุ่นอยู่กับสิ่งที่เป็นพิษ

เราก็ไม่สามารถรับหรือเอาสิ่งที่เป็นประโยชน์มาสู่จิตใจได้

๖. เมื่อมีปัญหา อย่าลืมหหน้าที่

คนเราเกิดมาในโลกนี้

ล้วนแต่ต้องมีปัญหาด้วยกันทุกคน

และทุกคนก็ต้องการแก้ปัญหาของตน

การแก้ปัญหาของแต่ละคนนั้น มีวิธีการไม่เหมือนกัน

ตามแต่ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของตน

แต่ขอให้จดจำไว้ให้แน่นว่า

‘เมื่อมีปัญหา...อย่าลืมหหน้าที่’

จะแก้ปัญหายังไงก็ได้ แต่อย่าลืมหำหนัาที่ของตน

ค น ส ่ว น ม า ก

เมื่อมีปัญหาก็ลืมหหน้าที่จะทำหน้าที่ของตน

จึงให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้น ไม่หยุดหย่อน

๗. คู่ชีวิต

สามี ภรรยา อยู่เป็นคู่ชีวิตกัน

มีความสำคัญเท่าเทียมกัน

แต่มีหน้าที่ต่างกัน

จึงสมควรยกความเป็นใหญ่ให้แก่งกันและกันตามหน้าที่

สามี...เป็นใหญ่นอกบ้าน

ภรรยา...เป็นใหญ่ในบ้าน

ภรรยา อย่าพยายามทำตนเป็นสามี

เรื่องมันจะวุ่นวาย สังคมจะติเตียน

เพื่อนฝูงต่างก็จ้องจะล้อเลียน...อับอายเหลือเกิน

สามีก็เช่นกัน อย่าทำตนเป็นภรรยา

ต่างคนต่างต้องให้เกียรติ ให้ความสำคัญ ชึ่งกันและกัน

๘. ความรัก ความหวัง

คนเราในโลกนี้

ส่วนมากที่ทะเลาะกันเพราะ...ความรัก

มิให้เห็นเป็นตัวอย่างอยู่มากมาย

เพราะเหตุว่า มีความหวังจากความรักนั้น

พ่อแม่...หวังมากกับลูกๆ

สามี...หวังมากกับภรรยา ภรรยา...หวังมากกับสามี

ต่างก็หวังให้คนที่ตนเองรักนั้นได้ดี

เมื่อหวังแล้วไม่สมหวัง จึงทะเลาะกัน

ด้วยต้องการให้เป็นไปตามที่ใจของตนปรารถนา

เหตุเพราะ ‘ความจริง’ กับ ‘ความหวัง’ ไม่ตรงกันนั่นเอง

จึงเป็นบ่อเกิดของการไม่เข้าใจกัน และทำให้เกิดทุกข์

๙. หันหน้าเข้าหากัน

เมื่อเราทั้งสองมีปัญหาต่อกัน

ไม่ว่าปัญหานั้นจะหนัก จะมากมายเพียงใด

จ จ จ ำ ใ ้ ว ่ว ำ

ขอให้หันหน้าเข้าหากัน อย่าหันหลังให้กัน

เพราะเมื่อหันหลังให้กัน มันก็มองไม่เห็นหน้ากัน

. . . เ ปี อ ไ ม่ เ หื น ห นั ำ กั น . . .

มันก็ไม่เห็นจิตใจของกันและกัน

และเมื่อไม่เห็นจิตใจของกันและกัน

มันก็ไม่สามารถแก้ปัญหานั้นได้ถูกต้อง

เพราะต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างแก้ของตัวเอง

ปัญหาก็ไม่ได้รับการแก้ไข เพราะไม่ได้แก้ปัญหาของเรา

๑๐. สุขเพราะสติ

สามิ กสฺสยา

จกอยู่กันอย่างมีความสุขก็ต่อเมื่อ ทั้งคู่ มี ‘สติ’

ขาดสติเมื่อใด...ก็ทำในสิ่งที่ไม่ควรทำ

ขาดสติเมื่อใด...ก็ทำความชั่วได้ง่าย

ขาดสติเมื่อใด...ปัญญาที่จักไม่เกิด

ขาดสติเมื่อใด...สัมปชัญญะก็ไม่บริบูรณ์

ขาดสติเมื่อใด...ก็ทำให้เกิดความทุกข์

ขาดสติเมื่อใด...จิตใจก็ร้อนรุ่ม เปรี้ยว

ขาดสติเมื่อใด...ก็ขาดความยับยั้งชั่งใจ

๓๒ ที่ ส ำ ค ญ ที่ ส ุด

ขาดสติเมื่อใด...ก็ทำให้เกิดความประมาทขึ้นเมื่อนั้น

คำขอบคุณ

ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม ขอกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณ เจ้าคุณพระธรรมโกศาจารย์ หลวงพ่อพุทธทาสภิกขุ และหลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต) เป็นอย่างสูงที่เมตตาแสดงธรรมเทศนา และได้จัดพิมพ์เป็นหนังสือไว้เป็นข้อมูลในการดำเนินการจัดพิมพ์หนังสือ “หน้าที่สามิ ภรรยา : โอวาทสำหรับคู่ชีวิต” เล่มนี้ ให้สมบูรณ์และมีคุณค่ายิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ท่าน ‘เขมกะ’ อดีตพระสุธรรมเมธี ป.ธ.๔ เจ้าคณะจังหวัดอุตรดิตถ์ บิดาผู้ก่อตั้งธรรมสภา เป็นอย่างสูง ที่รวบรวมเรียบเรียง หน้าที่ของคนแต่ละหน้าที่ๆ มารวบรวมไว้ให้เป็นหมวดหมู่ ด้วยข้อความที่อ่านเข้าใจและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ให้ถูกต้องตามหน้าที่ของตนๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันบนโลกนี้อย่างผาสุก

ท่านที่ปรารถนามีไว้เพื่อศึกษา หรือมอบเป็นของขวัญ แต่คนที่ท่านรักหรือจัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการในงานพิธีโปรดติดต่อที่...ธรรมสภา เลขที่ ๑/๔-๕ ถ.บรมราชชนนี เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐ โทรศัพท์/โทรสาร : (๐๒) ๔๔๑๑๕๓๕, ๔๔๔๗๙๔๐, ๔๔๑๑๙๑๗, ๔๔๑๑๕๔๔

จัดพิมพ์เผยแพร่

หน้าที่สามิกรรยา
974-453-398-6

โปรดช่วยสมทบค่าจัดพิมพ์หนังสือเรื่อง 'หน้าที่ของคน' ในราคาเล่มละ ๒๐ บาท
รายรับจากการเผยแพร่หนังสือ สำหรับสนับสนุนโครงการ "อยู่กันด้วยความรัก"